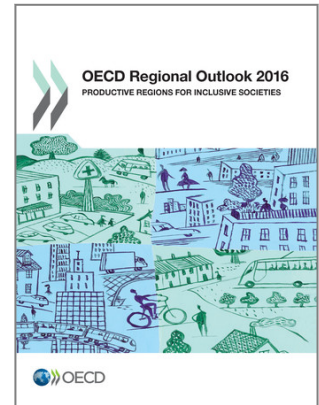

OECD *Multilingual Summaries*

OECD Regional Outlook 2016

Productive Regions for Inclusive Societies

Summary in Greek

Read the full book on: [10.1787/9789264260245-en](https://doi.org/10.1787/9789264260245-en)

ΟΟΣΑ Προοπτικές των περιφερειών 2016

Παραγωγικές περιφέρειες για κοινωνίες χωρίς αποκλεισμούς

Περίληψη στα ελληνικά

Οι περιφέρειες διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη δημιουργία παραγωγικών οικονομιών και κοινωνιών χωρίς αποκλεισμούς. Στην παρούσα τρίτη έκδοση της έκθεσης του ΟΟΣΑ «Προοπτικές των περιφερειών» διαπιστώνεται ότι παρά τη μείωση των διαφορών μεταξύ των χωρών του ΟΟΣΑ ως προς το κατά κεφαλή ΑΕΠ κατά τις τελευταίες δύο δεκαετίες, οι εισοδηματικές διαφορές μεταξύ των περιφερειών, των πόλεων και των ανθρώπων στο εσωτερικό των χωρών αυξάνονται. Οι περιφέρειες και οι πόλεις με τις καλύτερες επιδόσεις συναγωνίζονται πλέον περισσότερο με ισότιμες περιφέρειες σε παγκόσμιο επίπεδο παρά με τις περιφέρειες της χώρας τους. Είναι βέβαιο ότι πάντα θα υπάρχουν διαπεριφερειακές αποκλίσεις, όμως οι περιφέρειες που υστερούν διαθέτουν τις δυνατότητες να καλύψουν την κοινωνική και την οικονομική καθυστέρηση. Τροφοδοτώντας τη διαδικασία κάλυψης της καθυστέρησης αυτής, οι χώρες θα έχουν διπλό όφελος: αύξηση της συνολικής παραγωγικότητας, αφενός, και ενίσχυση της ένταξης, αφετέρου.

Παρόλο που η πλειονότητα των κατοίκων των χωρών του ΟΟΣΑ ζουν σε αστικές περιοχές, όλες οι αγροτικές περιφέρειες, τόσο αυτές που γειτνιάζουν με πόλεις όσο και οι απομακρυσμένες περιφέρειες, μπορούν και ήδη συμβάλλουν με πολλούς τρόπους στην εθνική ευημερία. Στην παρούσα έκθεση δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στις εν λόγω αραιοκατοικημένες περιφέρειες, και τονίζεται η ανάγκη αναθεώρησης της αγροτικής ανάπτυξης ούτως ώστε να αξιοποιηθούν καλύτερα οι δυνατότητες αύξησης της παραγωγικότητας όλων των αγροτικών περιφερειών.

Οι πόλεις, οι περιφέρειες και οι εθνικές πολιτικές που έχουν τοπική διάσταση διαδραματίζουν επίσης σημαντικό ρόλο στην επίτευξη των φιλόδοξων στόχων που τέθηκαν στο πλαίσιο των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης, της Συμφωνίας του Παρισιού για την κλιματική αλλαγή (COP21) και της Διάσκεψης των Ηνωμένων Εθνών για τη στέγαση και τη βιώσιμη ανάπτυξη (Habitat III). Η ενίσχυση της συμμετοχής των περιφερειών και των πόλεων διευρύνει τις δυνατότητες έκφρασης των κατοίκων τους όσον αφορά τους ανωτέρω στόχους και άλλα παγκόσμια θέματα. Η προσαρμογή των στόχων και των μετρήσεων τους σε τοπική κλίμακα θα αυξήσει την ευαισθητοποίηση, θα οδηγήσει στην εξεύρεση τοπικά προσαρμοσμένων λύσεων και θα διασφαλίσει ότι καμία περιφέρεια ή πόλη δε θα μείνει στο περιθώριο.

Κύρια συμπεράσματα

- **Η μέση διαφορά παραγωγικότητας μεταξύ των περιφερειών αυξήθηκε κατά τις περασμένες δύο δεκαετίες καθώς οι περιφέρειες με τις καλύτερες επιδόσεις υπερακοντίζουν τις άλλες περιφέρειες της χώρας τους.** Η μέση απόκλιση του ΑΕΠ ανά εργαζόμενο ανάμεσα στο ανώτατο 10% (frontier) και στο κατώτατο 75% των περιφερειών σε όλες τις χώρες του ΟΟΣΑ ανήρθε σχεδόν στο 60%, από 15.200 σε 24.000 δολάρια ΗΠΑ. Κατά συνέπεια, ένας στους τέσσερις ανθρώπους στον ΟΟΣΑ ζει σε περιφέρεια η οποία σημειώνει όλο και μεγαλύτερη καθυστέρηση σε σύγκριση με τις περιφέρειες της ίδιας χώρας που χαρακτηρίζονται από υψηλή παραγωγικότητα.
- **Η περιορισμένη πρόοδος ως προς την κάλυψη της καθυστέρησης οφείλεται εν μέρει στα μεικτά δεδομένα εντός των χωρών, δείχνοντας ότι οι περιφέρειες με υψηλή**

παραγωγικότητα, αν και μπορούν, δεν καταφέρνουν πάντα να τονώσουν τη διαδικασία κάλυψης της καθυστέρησης σε όλο το εύρος της οικονομίας. Περίπου τα τρία τέταρτα των περιφερειών με υψηλή παραγωγικότητα είναι αστικές, όμως οι αστικές περιοχές αποτελούν μόνο το ένα τέταρτο των περιφερειών που βρίσκονται σε πορεία κάλυψης της καθυστέρησης. Υπό την προϋπόθεση ότι τα σημερινά ποσοστά ανάπτυξης θα διατηρηθούν, η σύγκλιση παραγωγικότητας μεταξύ των περιφερειών με υψηλή παραγωγικότητα και των περιφερειών σε πορεία κάλυψης της καθυστέρησης δε θα επιτευχθεί πριν από το 2050. Για να μπορέσουν να μειώσουν τη διαφορά κατά την ίδια περίοδο, οι περιφέρειες που σήμερα αποκλίνουν θα χρειαστεί να αυξήσουν την παραγωγικότητα στο 2,8%, δηλαδή να τετραπλασιάσουν το σημερινό ρυθμό αύξησης.

- **Οι αγροτικές περιφέρειες που γειτνιάζουν με πόλεις χαρακτηρίζονται από μεγαλύτερο δυναμισμό και ανθεκτικότητα μετά την κρίση σε σύγκριση με τις αγροτικές απομακρυσμένες περιοχές.** Στις αγροτικές περιφέρειες που γειτνιάζουν με πόλεις κατοικεί πάνω από το 80% του αγροτικού πληθυσμού. Ο ρυθμός αύξησης των εισοδημάτων και της παραγωγικότητας στις περιφέρειες αυτές τείνει να προσομοιάζει με αυτόν των αστικών περιφερειών. Πριν από την κρίση (2000-07), πάνω από τα δύο τρίτα των αγροτικών περιφερειών σημείωναν αύξηση της παραγωγικότητας και της απασχόλησης. Μετά την κρίση (2008-2012), οι απομακρυσμένες αγροτικές περιοχές δεν κατάφεραν να ανακάμψουν όσον αφορά την απασχόληση και την παραγωγικότητα.
- **Οι τομείς εμπορεύσιμων αγαθών φαίνεται ότι είναι σημαντικός παράγοντας αύξησης της παραγωγικότητας για την κάλυψη της καθυστέρησης τόσο στις αστικές όσο και στις αγροτικές περιφέρειες, παρά το διαφορετικό δυναμικό ανάπτυξης.** Το μερίδιο των εμπορεύσιμων τομέων (ιδίως ο τομέας υπηρεσιών, μεταποίησης ή εξόρυξης πόρων και δημόσιων υπηρεσιών) στην οικονομία των περιφερειών που βρίσκονται σε πορεία κάλυψης της καθυστέρησης ήταν υψηλότερο και αυξήθηκε με την πάροδο του χρόνου στο 50% περίπου της παραγωγής τους, έναντι με μόλις το ένα τρίτο σε αποκλίνουσες περιφέρειες.
- **Οι πρακτικές ορθής διακυβέρνησης είναι επίσης σημαντικές για την παραγωγικότητα.** Οι περιφέρειες με υψηλή παραγωγικότητα είχαν καλύτερη βαθμολογία σε μία έρευνα ευρωπαϊκής κλίμακας σχετικά με την ποιότητα της διοίκησης. Επίσης, η ποιότητα βελτιώθηκε στις περιφέρειες που βρίσκονται σε πορεία κάλυψης της καθυστέρησης. Οι ρυθμίσεις χρηστής διοίκησης για τη διαχείριση των δημόσιων επενδύσεων μπορούν να περιορίσουν τις συνέπειες στην παραγωγικότητα και την ένταξη που οφείλονται στον κατακερματισμό της τοπικής αυτοδιοίκησης, ιδιαίτερα στις μητροπολιτικές περιοχές.
- **Οι διαπεριφερειακές διαφορές είναι ευρύτερες όταν λαμβάνονται υπόψη πολυδιάστατοι δείκτες που μετρούν το βιοτικό επίπεδο και όχι μόνο το εισόδημα.** Σύμφωνα με ένα δείκτη που συνδυάζει τα εισοδήματα, την υγεία και την απασχόληση, μερικές περιφέρειες σημειώνουν πολλαπλές αποκλίσεις όσον αφορά την ευεξία. Σε επίπεδο πόλεων, όπου συγκεντρώνονται θέσεις εργασίας υψηλής και χαμηλής ειδίκευσης, οι εισοδηματικές ανισότητες είναι συνήθως μεγαλύτερες από ό,τι σε εθνικό επίπεδο. Απαιτούνται συμπληρωματικές πολιτικές για να διασφαλιστεί ότι η αύξηση της παραγωγικότητας ωφελεί διαφορετικές κοινωνικές ομάδες και περιοχές, εκτός και εντός των πόλεων.

Κύριες Συστάσεις

Μολονότι δεν υπάρχει απλός τρόπος επίλυσης των περιφερειακών προβλημάτων που αφορούν την παραγωγικότητα και την ένταξη, σε αρκετούς τομείς η ανάληψη δημόσιας δράσης μπορεί να βοηθήσει την τόνωση της παραγωγικότητας, την ενίσχυση της ένταξης ή και τα δύο:

- **Οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, όπως αυτές των αγορών εργασίας και προϊόντων, πρέπει να συμπληρώνονται από άλλες κατά περιοχή πολιτικές για να αξιοποιούνται όλα τα δυναμικά οφέλη.** Οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις έχουν διαφορετικές συνέπειες ανάλογα με την περιφέρεια. Για παράδειγμα, οι αυστηρότεροι περιορισμοί στην αγορά εργασίας, όπως μετρούνται από τους δείκτες για την προστασία της απασχόλησης, λειτουργούν εις βάρος των αγροτικών περιφερειών που έχουν μικρότερη αγορά εργασίας σε σύγκριση με τις πόλεις. Καλύτερες επιλογές μεταφοράς αυξάνουν το πραγματικό μέγεθος της τοπικής αγοράς εργασίας και μπορούν να συμπληρώσουν μία συγκεκριμένη μεταρρύθμιση της αγοράς εργασίας έτσι, ώστε να ενισχυθεί ο αντίκτυπός της.
- **Οι πολιτικές περιφερειακής ανάπτυξης πρέπει να επικεντρώνονται στους παράγοντες που ευνοούν την παραγωγικότητα και την ανάπτυξη σε όλες τις περιφέρειες μέσω στρατηγικών επενδύσεων και όχι μόνο μέσω επιδοτήσεων.** Όμως, οι δημόσιες επενδύσεις, ως μερίδιο των κρατικών δαπανών, μειώθηκαν κατά τις τελευταίες δύο δεκαετίες από 9,5% σε 7,7%. Η ενίσχυση

των ικανοτήτων των υποεθνικών αρχών, οι οποίες είναι υπεύθυνες για το 59% αυτών των επενδύσεων, θα πρέπει να έχει μεγαλύτερη προτεραιότητα. Οι επενδύσεις που διευκολύνουν τη διάδοση της καινοτομίας και των καλών πρακτικών σε όλους τους τομείς και τις επιχειρήσεις εντός και εκτός μίας περιφέρειας αποτελούν ευκαιρία για την αύξηση της παραγωγικότητας. Καθώς σε πολλές χώρες καταβάλλονται προσπάθειες για να περιοριστεί το χάσμα μεταξύ των περιφερειών, θα πρέπει να ληφθεί μέριμνα για να μην ανακοπεί η ανάπτυξη στις περιφέρειες με την υψηλότερη παραγωγικότητα.

- **Οι πολιτικές αστικής ανάπτυξης θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τον τρόπο συνάρθρωσης των πόλεων εντός ενός «συστήματος πόλεων» στο εσωτερικό μίας χώρας.** Σε αρκετές χώρες είτε συντελέστηκαν πρόσφατα είτε είναι επικείμενες αλλαγές στις εθνικές αστικές πολιτικές. Αν και οι πολιτικές αυτές συνήθως αποσκοπούν στον περιορισμό του κοινωνικού και του περιβαλλοντικού κόστους στις πόλεις, μπορούν επίσης να λαμβάνουν υπόψη τους τον οικονομικό ρόλο των πόλεων, τους τοπικούς και διαπεριφερειακούς δεσμούς με το εθνικό σύστημα, καθώς και την ικανότητά τους να δημιουργούν καινοτομία αποφέροντας οφέλη στην ευρύτερη οικονομία.
- **Οι πολιτικές αγροτικής ανάπτυξης χρειάζεται να αναβαθμιστούν στην τρίτη έκδοση αγροτικής πολιτικής (Rural Policy 3.0)** Έχει επιτευχθεί πρόοδος προκειμένου η προσέγγιση της αγροτικής ανάπτυξης να μην περιορίζεται στις γεωργικές ενισχύσεις αλλά να αναγνωρίζει την ποικιλομορφία των αγροτικών περιφερειών και τη σπουδαιότητα της σύνδεσής τους με δυναμικές περιοχές. Η τρίτη έκδοση αγροτικής πολιτικής (Rural Policy 3.0) εστιάζεται στην ενίσχυση των ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων των κοινοτήτων που επιτυγχάνεται μέσα από επενδύσεις και κατάλληλες τοπικές υπηρεσίες και μέσα από την προώθηση της τοπικής συμμετοχής και της «από κάτω προς τα πάνω» (bottom-up) ανάπτυξης.
- **Για τις πολιτικές με τοπική διάσταση, οι ρυθμίσεις διακυβέρνησης που αφορούν τον τρόπο εφαρμογής τους είναι ζωτικής σημασίας.** Σε πολλές χώρες συντελούνται μεταρρυθμίσεις της υποεθνικής διοίκησης που στοχεύουν στην επίτευξη οικονομιών κλίμακας για τις επενδύσεις και την παροχή υπηρεσιών. Οι χώρες συνεχίζουν να πειραματίζονται με καλύτερους τρόπους διαχείρισης της πολιτικής περιφερειακής ανάπτυξης και των δημόσιων επενδύσεων σε όλα τα επίπεδα διοίκησης, προκειμένου να συνενώσουν τις δημόσιες δράσεις που αναλαμβάνονται σε όλους τους τομείς πολιτικής έτσι, ώστε να αξιοποιηθεί η συμπληρωματικότητά τους και να βρεθούν αντισταθμίσεις.

© OECD

Η περίληψη αυτή δεν αποτελεί επίσημη μετάφραση του ΟΟΣΑ.

Η αναπαραγωγή της περίληψης αυτής επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση ότι παρατίθεται το δικαίωμα αποκλειστικής εκμετάλλευσης του ΟΟΣΑ, καθώς και ο τίτλος της πρωτότυπης έκδοσης.

Οι Πολύγλωσσες Περίληψεις είναι μεταφρασμένα αποσπάσματα των δημοσιευμάτων του ΟΟΣΑ που εκδόθηκαν αρχικά στην αγγλική και τη γαλλική γλώσσα.

Διατίθενται δωρεάν στο Ηλεκτρονικό Βιβλιοπωλείο του ΟΟΣΑ www.oecd.org/bookshop

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με το Τμήμα Δικαιωμάτων και Μεταφράσεων της Διεύθυνσης Δημοσίων Υποθέσεων και Επικοινωνιών του ΟΟΣΑ μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση: rights@oecd.org ή μέσω φαξ: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Επισκεφτείτε τον ηλεκτρονικό μας κόμβο www.oecd.org/rights

[Read the complete English version on OECD iLibrary!](#)

© OECD (2016), *OECD Regional Outlook 2016: Productive Regions for Inclusive Societies*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/9789264260245-en